

σκιρτώσιν ἐκ χαρᾶς τα δσῶ τοῦ μεγάλου τῆς ἀρχαίας Σπάρτης τέκνου· τὸ δὲ βέϋμα τοῦ Σπερχεῖου ψιθυρίζει τὸ δίστιχον τοῦ ἥρωος:

Γιὰ δὲς καιρὸ ποῦ διάλεξεν ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ,
Τώρα π' ἀνδρίζουν τὰ κλαριά καὶ βγάξ' ἡ γῆ χορτάρι!

V.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μάρτυρος μελανείμων παρθένος θρηγεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου, ἐνθα ἀπέπτη ἡ μεγάλη τοῦ ἥρωος ψυχή. Περισυνάξασα τὴν διὰ τοῦ αἵματός του βαφεῖσαν χλόην, καίει θυμιάμα, προσευχομένη γονυκλι-

νώς. Εἶνε ἡ Εἰρήνη! Δέσται ὑπὲρ τοῦ ἐραστοῦ της. Ἡ δέησίς της εἶνε ἡ μόνη νεκρώσιμος ἀκολουθία, ἥτις ἐψάλη ὑπὲρ τοῦ ἥρωος Ἀθανασίου Διάκου.

VI.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1828 οἱ πένθυμοι ἤχοι τοῦ Κώδωνος τῆς μονῆς τῶν Ἀσωμάτων ἀνήγγελλον τὸν θάνατον νεαρᾶς μοναχῆς. Ἦτον ἡ Εἰρήνη, ἐπιζήσασα μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, θεία βεβαίως οἰκονομία, ἵνα ἀναγγεῖλη πρὸς τὸν μάρτυρα τὴν ἀνάστασιν τοῦ γένους.

Ἐν Λειψία.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΟΔΟΝΤΩΝ.

Ἐκπαλαί ποιηταί τε καὶ ἀοιδοί, μὴ ἐξαίρουμένης τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τοῦ Κορανίου ἐξύμνησαν τοὺς ὡραίους ὀδόντας. Μεταξὺ τῶν νεωτέρων λαῶν πρὸ πάντων οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἐπιμελοῦνται πολὺ τοὺς ὀδόντας καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπερτεροῦσιν ὅλων τῶν ἄλλων λαῶν. Ὡραῖοι ὀδόντες εἶνε ἀληθῆς τοῦ προσώπου κόσμος, καὶ ὅπως ἕκαστος προσπαθεῖ ν' ἀπομακρύνῃ ἐκ τοῦ προσώπου του στίγμα τι ἢ φλύκταιναν, οὕτως ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ ἐπίσης φροντίδα νὰ λευκαίνῃ καὶ νὰ διατηρῇ ὑγιεῖς τοὺς ὀδόντας, ὅτινες ἀμαυροὶ μὲν ὄντες ἀσχημίζουσι καὶ τὸ εὐεϊδέστατον πρόσωπον, ἐλλειπεῖς δὲ ἢ νοσοῦντες προξενοῦσιν ἀσαφῆ καὶ κακὴν προφορὰν συμφώνων τινῶν, καὶ τὸ σπουδαιότερον ἀτελῶς μασῶσι τὰς τροφάς, ὅθεν οὐχὶ ὀλίγη βλάβη προσγίνεται εἰς ὅλον τὸν ὀργανισμόν.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ὅλοι σκέπτονται περὶ τῶν πραγμάτων τούτων πάρα πολὺ ἀργά, καὶ διὰ τοῦτο ἀναπόφευκτα πλέον εἶνε τὰ ἄνω μνημονευθέντα κακὰ. Καθ' ἕκον ἄρα τῶν γονέων εἶνε νὰ προσέχωσιν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τοὺς ὀδόντας τῶν τέκνων των. Ὡς γνωστόν, ἡ φύσις ἔδωκε τῷ ἀνθρώπῳ δύο ὀδοντοφυΐας, τὴν μὲν κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, τοὺς γαλαξίας, τὴν δὲ διὰ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Οὐχ ἥττον γνωστόν εἶνε, ὅτι οἱ γαλαξία φύονται συχνάκις ἐν μέσῳ ἐπικινδύνων ταραχῶν τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ, ἃς δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐξετάσωμεν ἐγγύτερον. Παρατηροῦμεν μόνον ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δέον συχνάκις ν' ἀποπλύνῃται τὸ στόμα τοῦ παιδίου διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ μετὰ προσοχῆς νὰ δίδωνται τῷ μικρῷ ἀσθενεῖ σκληρὰ ἀντικείμενα, διότι καταδάκνων αὐτὰ εὐκόλως δύναται νὰ βλάβῃ τοὺς φουμένους τρυφεροὺς ὀδόντας. Ἀφ' οὗ ὅμως ἀναφυῶσιν οἱ ὀδόντες οὗτοι, φροντίς καὶ καθ' ἕκον τῆς μητρὸς εἶνε νὰ διατηρήσῃ αὐτοὺς (20 ὄντας τὸν ἀριθμὸν) ἕως ὅτου ἀναφυῶσιν οἱ σκληρότεροι καὶ διαρκέστεροι. Πρῶτος ὅρος πρὸς τοῦτο εἶνε ἡ καθαριότης, καὶ τοῦ μὲν βρέφους τὸ στόμα δέον νὰ πλύνῃται διὰ σπόγγου, τῶν δὲ πρεσβυτέρων παιδίων, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν εἶνε εἰς θέσιν ἀφ' ἑαυτῶν νὰ ἐκτελῶσι τὴν καθάρσιν τῶν ὀδόντων των, διὰ λινοῦ ὑφάσματος καὶ ἀργότερον διὰ μαλακῆς ψύκτρας. Ἀφ' οὗ ὅμως μεγαλώσωσι τὰ παιδιά, πρέπει νὰ ἐξαναγκάζωνται νὰ καθαρίζωσι τακτικῶς καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν τοὺς ὀδόντας καὶ ν' ἀποπλύνωσι τὸ στόμα. Καὶ μεθ' ὅλην ταύτην τὴν περιποίησιν εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποφύγωμεν τὴν σήψιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ὀδόντος. Διὰ τοῦτο πᾶσα μήτηρ ὀφείλει ἐπιμελῶς νὰ προσέχη, καὶ ἅμα ὡς ἀνακαλύψῃ καὶ τὸ ἐλά-

χιστον σημεῖον φθορᾶς, νὰ ὀδηγῇ ἀμέσως τὸ παιδίον εἰς τὸν ἱατρόν, ὅπως οὗτος γεμίσῃ ἢτοι γομφώσῃ τὸν ὀδόντα. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ ἡ πλάνη, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γεμίζωνται οἱ ὀδόντες τῶν παιδίων, καὶ τοῦτο διότι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἀντικατασταθῶσιν οὗτοι διὰ τῶν διαρκῶν. Ἐν τούτοις καὶ οἱ γαλαξία πρέπει νὰ τυγχάνωσι τόσης περιποιήσεως, ὅσης καὶ οἱ μόνιμοι, διότι πολὺ περισσότερα πάσχει παιδίον στερηθὲν τῶν ὀδόντων του κατὰ τὸ τέταρτον ἢ πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἀντὶ εἰς τὸ ἔννατον ἢ ἡλικιωμένος· καὶ πρῶτον διότι τὸ ἐλλεῖπον δὲν δύναται ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τεχνήτοῦ, καὶ δεύτερον διότι ἐνεκα τῶν σεσηπῶτων ὀδόντων διαφθείρεται καὶ ἡ ποιότης τοῦ σιάλου, ὅπερ φερόμενον εἰς τὸν στόμαχον διαφθείρει τὸ αἷμα, καὶ τοῦτο ἔχει πολὺ μᾶλλον δυσαρέστους τὰς συνεπείας παρὰ τρυφερῷ ὀργανισμῷ ἢ παρ' ἀνδρὶ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἐτῶν. Πρὸς τούτοις παρατηρητέον, ὅτι συχνότατα ὁ πρῶτος μόνιμος γομφίος ἢ τραπεζίτης ὁδούς, ἀναφυόμενος μετὰ τὸ τετάρτον καὶ ἕκτου ἔτους, θεωρεῖται ὡς γαλαξίας καὶ διὰ τοῦτο μετ' ἀπαθείας βλέπουσι τὴν καταπτώσιν του. Ὅταν ὅμως αὐτὸς ἐλλείπῃ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν μόνιμων, ὁ δεύτερος τραπεζίτης οὐδεμίαν εὐρίσκει ὑποστήριξιν, κλίνει πρὸς τὰ πρόσω καὶ προσλαμβάνει θέσιν λοξήν, ὁ τρίτος ἐπίσης νεύει πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ οὕτω γεννῶνται ῥήγματα μετὰ ἀμφοτέρων, ἐν οἷς εὐκόλως ὑπείκδουσι τὰ λείψανα τῶν τροφῶν καὶ προκαλοῦσι σήψιν.

Ἀλλ' ἡ στρεβλὴ θέσις τῶν μόνιμων δύναται νὰ παραχθῇ καὶ διὰ τῆς παραμελήσεως τοῦ ν' ἀπομακρύνωμεν ἐγκαίρως τὰ λείψανα τοῦ γαλαξίου, ὅταν ἀναφύῃται ὁ μόνιμος ὁμοίως καὶ ἡ συνήθεια τῶν παιδίων τοῦ νὰ θέτωσι τὸν ἀντίχειρα εἰς τὸ στόμα εἶνε πρόξενος βλάβης, διότι προωθεῖ εἰς τὰ ἔξω τοὺς ἄνω τομεῖς, ὅθεν ἀσχημίζεται καὶ τὸ πρόσωπον λίαν ἐπαισθητῶς.

Ἀφ' οὗ ὅμως ἀναφυῶσιν οἱ ὀδόντες καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν αὐτῶν θέσιν, πρέπει πλέον πᾶσα νὰ καταβάλλῃται φροντίς μὴ μολυνθῶσι καὶ καταστῶσιν ἔρμαιον τῆς σήψεως. Πρῶτον καὶ κύριον μέλημα ἡμῶν εἶνε ἡδη ἡ καθαριότης αὐτῶν. Τεμάχια ἐκ κρέατος καὶ ἄλλων τροφῶν, εἰσχωροῦντα ἀνάμεσον τῶν ὀδόντων ζυμοῦνται διὰ τῆς θερμότητος τοῦ στόματος καὶ ἀναπτύσσουσιν ὀξέα καταστρέφοντα τὴν ὑελώδη καὶ ἐλεφαντίνην οὐσίαν τοῦ ὀδόντος. Ἐπειδὴ τὸ ζάχαρι ταχύτατα ζυμοῦται καὶ ἀναπτύσσει ὀξύ, ἔπρεπε κυρίως τὰ παιδιά ἐκάστοτε ν' ἀποπλύνωσι τὸ στόμα, ἐὰν δὲ καὶ μεθ' ὅλας τὰς προφυλάξεις — ἢ μᾶλλον ἀφ' οὗ οὐδεμία ἐγένετο

— προσεβλήθησαν οἱ ὀδόντες, πρέπει ἀμέσως καὶ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ προσκαλῇται ὁ ὀδοντοίατρος πρὸς ἀπομάκρυνσιν μὲν τῶν μαλακυνθέντων καὶ διεφθαρμένων μερῶν, πρὸς πλήρωσιν δὲ τοῦ ὀδόντος διὰ καταλλήλου ὕλης. Ἡ πλήρωσις εἶνε τὸ ἀριστὸν μέσον πρὸς σωτηρίαν· ὅλα τᾶλλα ἱαματικὰ τῶν ὀδόντων ὕδατα τὰ τοσάκις μὲν ἐπαινούμενα, πλειστάκις δὲ δυστυχῶς ἐν χρήσει ὄντα εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσι, τὸ πολὺ πολὺ δὲν βλάπτουσι, συχνότατα δὲ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐντελῇ καταστροφῇ διὰ τῶν δραστικῶν αὐτῶν συστατικῶν, κατευναζόντων μὲν προσκαίρως τὸ ἄλγος, ἐπιφερόντων δ' ἀντὶ τούτου βλάβην ἀνεπανόρθωτον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ὕγιαι. Ἀντὶ ὅλων τούτων ἀξιοσύστατος εἶνε ὀδοντόκοις ἐκ τιτάνου, καὶ ὕδωρ ἐξ ἐκκαθαρισμένου οἶνοπνεύματος καὶ τινῶν σταγόνων ἐλαίου πεπερίτιδος μίνθης. Δέον δὲ ν' ἀποφεύγεται ἡ χρήσις ἀνθρακος φιλύρας, διότι ὅσον λεπτῶς καὶ ἂν ᾖ κοπανισμένη, εὐχερῶς εἰσδύει ὑπὸ τὸν οὐρανίσκον καὶ ἐνίοτε προξενεῖ τὴν πτώσιν τῶν ὀδόντων. Ἐκάστην πρωΐαν καὶ ἐσπέραν δέον νὰ ἐκκαθαρίζονται οἱ ὀδόντες, νὰ πλύνηται τὸ στόμα μεθ' ἑκαστον φαγητὸν καὶ διὰ τινος ὀδοντογλυφίδος, μὴ συνισταμένης ἐν τούτοις ἐκ μετάλλου, ν' ἀπομακρύνωνται τὰ ἀνὰ μέσον τῶν ὀδόντων παρεισχωρήσαντα λείψανα τῶν τροφῶν.

Ἄλλος ἐχθρὸς τῶν ὀδόντων πάντοτε σχεδὸν παρορώμενος εἶνε ἡ φέκλη, ἥτοι ὕλη τις σχηματιζομένη ἐκ τοῦ σιά-

λου καὶ περικαλύπτουσα συνήθως τοὺς κάτω τομεῖς, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ τοὺς γομφίους. Κατὰ τὴν σκληρότητα καὶ τὸ χρῶμα εἶνε διάφορος καὶ ὅσῳ μελανωτέρα εἶνε, τόσῳ δυσκολώτερον ἀπομακρύνεται, πάντοτε δὲ εἶνε ἐπιβλαβής. Ἐνίοτε ὅταν συσσωρευθῇ εἰς μεγάλην ποσότητα, τόσον ἐρεθίζει τὸν οὐρανίσκον, ὥστε οὗτος αἱμορραγεῖ καὶ μετὰ τὴν ἐλαφροτέραν ἐπαφὴν· τέλος δὲ ἀπογυμνεῖ καὶ αὐτὰς τὰς ρίζας τῶν ὀδόντων, οἵτινες καταπίπτουσι. Τούλαχιστον ἀπᾶς τοῦ ἔτους δέον νὰ συμβουλευώμεθα τὸν ὀδοντοίατρον, ἀλλὰ ἡμεῖς πράττομεν τοῦτο, ὅταν καταστῶσιν οἱ πόνοι ἀνυπόφοροι. Καὶ καταπραΰνονται μὲν οὗτοι προσκαίρως διὰ χλωροφορμίου, ἐλαίου καρυοφύλλων, κρεωσότου, φανικοῦ ὀξέος ἢ νατρίου, ἀλλὰ θεραπεία ἐπέρχεται μόνον διὰ τῆς πληρώσεως, ἐὰν ὅπωςδῆποτε καὶ αὕτη ᾖ δυνατή. Ἐὰν δὲ δὲν παύωσιν οἱ πόνοι οὔτε διὰ φαρμάκων, οὔτε διὰ τῆς πληρώσεως, οὐδὲν ἄλλο μένει ἢ νὰ ἐξαχθῇ ὁ ὀδὸς καὶ ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τεχνητοῦ. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀπέχθειαν τινα πρὸς τοὺς τεχνητοὺς ὀδόντας, ἀλλ' ἀδίκως, διότι διὰ τὴν ὑγιεινὰν πάντως ὠφελιμώτερον εἶνε νὰ ἔχωμεν τεχνητούς ὀδόντας ἢ οὐδένα.

Εἶθε νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ὀλίγαι αὗται γραμμαὶ καὶ εἶθε μάλιστα αἱ μητέρες νὰ καταβάλλωσι μείζονα φροντίδα ὑπὲρ τῶν ὀδόντων τῶν τέκνων των.

B. X.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

τοῦ

ΣΟΠΕΓΧΑΟΥΕΡ.

Πᾶσα ἀνθρωπίνη ἀρετὴ εἶνε συγγενὴς ἐλαττώματί τι, εἰς ὃ ἀπειλεῖ νὰ μεταβληθῇ· ἐν τούτοις καὶ τὰνάπαλιν πᾶν ἐλάττωμα εἶνε συγγενὲς προτερήματι. Διὰ τοῦτο ἡ πλάνη, εἰς ἣν, ὅσον ἀφορᾷ ἀνθρώπον τινα, περιπίπτομεν, προέρχεται συχνάκις ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ἀρχῇ τῆς γνωριμίας ἡμῶν ἐποιήσαμεν σύγχυσιν τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῖς προτερημάτων, ἡ τοῦναντίον· οὕτω π. χ. ὁ προσεκτικὸς φαίνεται ἡμῖν δειλός, ὁ φειδωλὸς φιλάργυρος ἢ ὁ σπάταλος, ἐλευθέριος, ὁ βάναστος εὐθύς καὶ εἰλικρινής, ὁ ἀναιδής, τολμηρὸς καὶ οὕτω καθεξῆς.

* * *

Ὅπως ἀντὶ ἀργύρου χαρτονόμισμα, οὕτω κυκλοφοροῦσιν εἰς τὸν κόσμον ἀντὶ τῆς ἀληθοῦς ἐκτιμῆσεως καὶ φιλίας αἱ ἐξωτερικαὶ ἐνδείξεις καὶ ὅσον τὸ δυνατόν φυσικαὶ αὐτῶν ἀπομιμήσεις. Ἐν τούτοις ἀφ' ἑτέρου εἶνε πάλιν ζήτημα, ἂν ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἀξιοὶ πραγματικῶς ἀληθοῦς φιλίας καὶ ἐκτιμῆσεως.

Ἡ ἀληθὴς καὶ ἀκραφνὴς φιλία προϋποθέτει καθαρὸς ὀντικειμενικὴν καὶ εἰς οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἀποβλέπουσαν συμμετοχὴν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ὀδύνης τοῦ ἄλλου. Ὁ ἐγωϊσμὸς ὅμως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τόσον ἀντίκειται εἰς τοῦτο, ὥστε ἡ ἀληθὴς φιλία ἀνάγεται εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα, περὶ ὧν, ὡς καὶ περὶ τῶν θαλασσίων ὄψεων, ἀγνοοῦμεν, ἂν ᾖ μυστικὰ ἢ πραγματικῶς ὑπάρχουσιν. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι διάφοροι καὶ ἐπὶ διαφόρων κρυφίων ἐγωϊστικῶν βάσεων στηριζόμενοι μεταξὺ ἀνθρώπων συνδυασμοί, οἵτινες ἔχουσι καὶ σταγόνας τινὰς τῆς ἀληθοῦς ἐκείνης καὶ ἱερᾶς

φιλίας, δι' ἧς τόσον ἐξευγενίζονται, ὥστε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τῶν ἀτελειῶν δικαίως δύνανται νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα τῆς φιλίας. Οἱ δεσμοὶ οὗτοι κεῖνται πολὺ ὑψηλὰ παρὰ τὰς καθημερινὰς σχέσεις, αἵτινες εἶνε τοιαῦται, ὥστε μετὰ τῶν πλείστων ἐκ τῶν καλῶν ἡμῶν γνωρίμων οὐδεμίαν πλέον λέξιν θ' ἀντηλλάσσομεν, ἐὰν ἡκούομεν πῶς ὁμιλοῦσι περὶ ἡμῶν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μας. —

Οἱ φίλοι ἀποκαλοῦσιν ἑαυτοὺς εἰλικρινεῖς· οἱ ἐχθροὶ εἶνε τοιοῦτοι, δι' ὃ καὶ τούτων τὰς κατηγορίας πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμεν, ὥς τι πικρὸν φάρμακον, ὅπως γνωρίσωμεν ἑαυτούς.

* * *

Ἡ τιμὴ ἀντικειμενικῶς μὲν εἶνε ἡ γνώμη τῶν ἄλλων περὶ τῆς ἀξίας ἡμῶν, ὑποκειμενικῶς δὲ ὁ φόβος ἡμῶν περὶ τῆς γνώμης ταύτης. Ὑπὸ τὴν τελευταίαν τῆς ιδιότητος πολλὰκις ἐξασκεῖ λίαν ἐπωφελῇ, καίτοι οὐχὶ καθαρῶς ἠθικὴν, ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ τιμίου ἀνθρώπου.

Ἡ τιμὴ ὑπὸ τινος ἐπόψεως ἔχει ἀρνητικὸν χαρακτῆρα ἀντιθέτως δηλαδὴ πρὸς τὴν δόξαν, ἔχουσιν θετικόν. Διότι ἡ τιμὴ δὲν εἶνε γνώμη περὶ ἐκτάκτων καὶ εἰς μόνον τὸ ἄτομον τοῦτο προσήκουσῶν ιδιοτήτων, ἀλλὰ μόνον περὶ ἐκείνων, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προϋποτίθενται ὑπάρχουσαι παρ' αὐτῷ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δηλοῖ αὕτη ὅτι τὸ ἄτομον τοῦτο οὐδεμίαν ποιεῖ ἐξαίρεσιν, ἐν ᾗ ἡ δόξα τὰνάπαλιν σημαίνει. Ἡ δόξα δέον ν' ἀποκτηθῇ ἐν πρώτοις, ἐν ᾗ ἡ τιμὴ δέον νὰ μὴ ἀπωλεσθῇ. Συνεπεία δὲ τούτου ἡ μὲν ἑλλειψὶς δόξης εἶνε ἀφάνεια, εἶνέ τι ἀρνητικόν, ἑλλειψὶς δὲ τιμῆς εἶνε αἰσχύνη, εἶνέ τι δηλαδὴ θετικόν.

